

Samenvatting Geschiedenis (MEMO) - Hoofdstuk 1 - 2 Havo/VWO

Vroeger moest iedereen verplicht streng Christelijk zijn, als je in het rijk van Karel V woonde, waar de Nederlanden onderdeel van waren. Mensen die dat niet waren, werden ketters genoemd. De kerk besteedde hun fel door ketters te verbranden. De paus (heilig rooms-katholieke) richtte daarom de inquisitie op, een soort kerkelijke rechtbank die ketters moest oppakken en veroordelen. De kritiek op de kerk bleef groeien, dat kwam onder andere door aflaatbrieven. Die kon je voor veel geld kopen van de kerk, en er werd verteld dat je daardoor in de hemel kon komen. Veel mensen waren het niet eens met het christelijke geloof, zoals kerken dit uitvoeren. Daarom maakte hij een lijst met alle dingen die fout waren aan de kerk. Ook vertaalde hij de Bijbel in het Duits, zodat meer mensen het zelf konden lezen. Hij was een hervormer, en liet de kerk uit één vallen. Het christelijke geloof splitste toen op in 2 groepen: de katholieken, en de protestantse. De katholieken waren de mensen die wel in aflaatbrieven geloofden, en wilden dat het bleef zoals het bleef. De protestanten, waren de mensen die wilden dat alles dat niet in de Bijbel stond, werd afgeschaft. Zoals aflaatbrieven. Ook wouden ze direct contact met hun god, in plaats van het te doen via een Priester. De meeste protestanten werden ook opgedeeld in 2 groepen, de lutheranen, en de calvinisten. Dat waren 2 fel protestanten. De rooms-katholieke vorsten, zoals Karel V, wilden dit niet. Zij wilden dat iedereen streng rooms-katholiek zou worden, zoals hij zelf is.

Karel V had een groot rijk, bestaande uit Duitsland, Spanje, stukken in Frankrijk, en de Nederlanden. Nederland was opgedeeld in 17 gewesten, met ieder eigen regels en belastingen. Dat was erg lastig om te besturen, daarom wilde Karel V een centraal bestuur, met dezelfde wetten en belastingen voor ieder gewest. In 1555 volgde de zoon van Karel V zijn rijk op, en hij ging door met het instellen van het centraal bestuur. Hij stelde voor elk land een landvoogd op, en voor elk gewest een stadhouder. Willem van Oranje was de stadhouder van Holland, Zeeland, en Utrecht. De invoering hiervan maakte de inwoners kwaad, dat leidde tot verzet. Dit verzet had 3 redenen:

- Ze wilden geen centraal bestuur, maar edelen en andere bestuurders.
- Er kwam vaste belasting, in plaats van alleen als er oorlog is. Onderaan de streep moesten Nederlanders meer betalen, wat ze niet wilden.
- De Spaanse koning was streng katholiek. En hij vond dat de ketters (in nederlands geval veel calvinisten) moesten worden vervolgd.

Veel edelen vonden de straffen voor protestanten te zwaar. Zelfs sommige katholieken vonden dat. De Spaanse landvoogdes dienden daarom een smeekschrift in, waarin officieel werd gevraagd om de vervolging van ketters te stoppen. Dit gebeurde hierna ook tijdelijk! Landvoogdes hoefden dit niet meer te doen, en de inquisitie werd afgeschaft. Hierdoor kregen protestanten meer vrijheid, daarom voerden ze hun hagenpreken gewoon in de open lucht uit, dat waren protestantse kerkdiensten. Hierna begon de beeldenstorm, dat was een bloederige burgeroorlog waarin rooms-katholieke kerken werden vernield. Toen Filips II dit hoorde, was hij woedend. Daarom stuurde hij de hertog van Alva naar de Nederlanden, samen met een leger. Veel mensen vluchtten naar het buitenland, ook Willem van Oranje.

De hertog van Alva pakte met zijn leger alle deelnemers van de beeldenstorm op en werd allemaal vermoord. Ook werden er meer belastingen geheven door Alva. Willem, pakte volgens Alva de ketters niet streng genoeg aan. Daarom werd hij ontslagen als stadhouder en als zijn bezittingen in de Nederlanden werden afgepakt. Hij was daarvoor al gevlucht naar Duitsland. Door deze harde aanpakken waren veel Nederlanders ontevreden. Dit leidde tot een opstand, geleid door Willem van Oranje. Samen met watergeuzen viel hij Nederland

Samenvatting Geschiedenis (MEMO) - Hoofdstuk 1 - 2 Havo/VWO

aan. Watergeuzen zijn protestantse vluchtelingen die per boot en land binnendringen. In 1568 begon deze grote opstand. Deze oorlog duurde erg lang, in het begin ging het nog niet goed. Het Spaanse leger was te sterk. In 1572 veranderde dat, want toen hadden ze de eerste Nederlandse stad terug veroverd: Den Briel. Steeds meer steden gingen zelf in opstand tegen de koning (Filips II) en de hertog (van Alva). Ook waren er mensen die het Spaanse bestuur trouw bleven, hierdoor ontstond er een grote burgeroorlog. Deze oorlog duurde in totaal 80 jaar: De 80-jarige oorlog. Spanje vocht vooral met huurlingen, maar ze wachtte voornamelijk voor geld. De Nederlandse watergeuzen vocht vooral om hun eigen land terug te krijgen, en voor vrijheid van godsdienst. Daarom waren ze gemotiveerd. In 1579 besloten de gewesten en steden een verbond te sluiten, genaamd de unie van Utrecht. In die unie werd er besloten om goed te gaan samenwerken, tegen de Spaanse koning.

In 1581 splitste de Nederlanden op, in de Zuidelijke en Noordelijke Nederlanden. In de Zuidelijke Nederlanden waren er nog veel gevechten, omdat Spanje het probeerde terug te krijgen. In de Nederlanden was er geen koning, dus zolang ze deze niet vonden waren de gewesten de macht. Ze hadden nog steeds geen koning gevonden, daarom hebben de gewesten de Nederlanden uitgeroepen tot republiek: de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden (voorheen: Noordelijk Nederland). Voortaan had het gewest zijn eigen wetten en rechtspraak. Alles werd beheerd door de Gewestelijke Staten. Dat waren afgevaardigde uit de steden en gewesten. De stadhouder ging over het leger, en de Staten-Generaal over buitenlandse zaken. Tussen 1609 en 1621 was er tijdelijk geen oorlog meer, dat komt doordat Spanje en de Republiek oorlogsmoe waren. In '21 ging de oorlog weer verder, en dat duurde tot 1648. Toen werd de "Vrede van Münster" getekend. Daarmee werd de Republiek (noordelijke Nederlanden) onafhankelijk geworden!